

ПРОСОДИЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЖІНОЧИХ ПОЗИТИВНИХ ОЦІННИХ ВИСЛОВЛЕНЬ У СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ

Статтю присвячено експериментально-фонетичному дослідженню просодичних характеристик англійських жіночих позитивних оцінних висловлень у сучасному діалогічному мовленні побутової сфери з урахуванням фактора статі адресата мовлення. На основі аудитивного та акустичного аналізів було встановлено інваріантні та диференційні просодичні ознаки жіночих позитивних оцінних висловлень у комунікації між представниками рівного соціального статусу.

Ключові слова: жіноче позитивне оцінне висловлення, аудитивний аналіз, акустичний аналіз, інваріантні просодичні ознаки, диференційні просодичні ознаки.

Статья посвящена экспериментально-фонетическому исследованию просодических характеристик английских женских позитивных оценочных высказываний в современной диалогической речи бытовой сферы с учетом фактора пола адресата. На основе аудитивного и акустического анализов определены инвариантные и дифференциальные просодические признаки женских позитивных оценочных высказываний в коммуникации между представителями одинакового социального статуса.

Ключевые слова: женское позитивное оценочное высказывание, аудитивный анализ, акустический анализ, инвариантные просодические признаки, дифференциальные просодические признаки.

The article deals with a gender-oriented experimental phonetic study of English female positive evaluative utterances in modern everyday dialogical speech. On the basis of auditory and acoustic analyses invariant and variant prosodic features of female positive evaluative utterances in the communication between representatives of the same social status have been established.

Key words: female positive evaluative utterance, auditory analysis, acoustic analysis, invariant prosodic features, variant prosodic features.

Метою дослідження є встановлення просодичного оформлення англійських жіночих позитивних оцінних висловлень у сучасному діалогічному мовленні побутової сфери з урахуванням чинника гендерної варіативності.

Актуальність дослідження визначається спрямованістю сучасної лінгвістики на вивчення мовленнєвих явищ у ракурсі взаємодії мови та соціуму, де мовлення розглядається як форма гендерної поведінки індивіда. Необхідність вивчення цієї проблеми продиктована її значущістю для уточнення інтонаційних моделей комунікативно-прагматичних типів висловлень у сучасному англійському мовленні.

Об'єктом дослідження є жіночі позитивні оцінні висловлення в англійському діалогічному мовленні побутової сфери.

Предмет дослідження становить інтонація жіночих позитивних оцінних висловлень англійського діалогічного мовлення в гендерному аспекті.

Матеріалом слугували записи британських діалогічних текстових фрагментів побутового характеру з художніх творів та фільмів, навчальних лінгфонних курсів.

Наукова новизна цього дослідження полягає у вияві впливу гендера на інтонаційне оформлення та інформаційну архітектуру сучасного англійського діалогічного мовлення.

Комунікативну об'єктивізацію думки, виділення інтелектуальної й емоційної комунікативно важливої інформації неможливо здійснити без використання *просодичних засобів мовлення* [1: 382–386; 2: 48–49; 3: 75–110; 4: 494–498]. Саме за рахунок просодичного чинника відбувається надання певної інтенційної спрямованості пропозиції, ілюкутивної сили висловленню в процесі комунікації [5: 169]. На просодичному рівні раціональна та емоційна оцінки комунікантів виражаються за допомогою мелодії, тонального рівня, гучності, темпу, паузації, наголосу, тембру. Дослідження емоційного англійського мовлення [6: 147] виявило, що всі максимальні акустичні характеристики (ЧОТ, інтенсивність, тривалість) припадають на структури з емоційно-оцінними лексичними одиницями, оскільки вони є, зазвичай, смисловими центрами висловлень.

На думку В. В. Потапова, жіночому емоційному мовленню характерна *просодична експліцитність*, чоловічому – більш властива *лексична експліцитність*. У передачі емоцій жінки ширше, ніж чоловіки застосовують просодичні засоби. Чоловіки частіше вдаються до лексико-граматичних засобів [7: 109–110]. При вираженні емпізи у представників обох статей спостерігається підвищення тонального рівня й розширення діапазону, але у чоловіків яскравіше виявляється перший спосіб, а у жінок – другий [8: 25–29; 9: 71; 10: 118–120].

За результатами першого етапу аудитивного аналізу оцінних висловлень були створені підвибірки по 80 експліцитних оцінних висловлень та проведене їхнє кодування відповідно до характеру за шкалою оцінок, статі адресата мовлення, комунікативно-прагматичних засад. Жіночі позитивні оцінні висловлення (ЖПОВ) увійшли у підвибірки ОРВ (раціональних оцінних висловлень у комунікації між представниками однієї статі), РРВ (раціональних оцінних висловлень у комунікації між представниками різної статі), ОЕВ (емоційних оцінних висловлень у комунікації між представниками однієї статі), РЕВ (емоційних оцінних висловлень у комунікації між представниками різної статі).

За зведеними даними аудитивного та акустичного аналізу у підвибірці ЖПОВ переважають інтоногрупи з відсутнім передтактом (від 65,93 % у РРВ до 76,12 % в ОЕВ), а найтипівішим є середній рівний передтакт (10,99 % РРВ; 11,94 % ОЕВ; 15,63 % РЕВ; 20,34 % ОРВ). Для ЖПОВ найбільш характерним (від 28,13 % РЕВ до 42,37 % ОРВ) є низхідний тип конфігурації тону на такті, а рекурентність рівного сягає від 26,87 % ОЕВ до 30,51 % ОРВ. Встановлено, що відносні показники частотності висхідного типу конфігурації тону на такті сягають 17 % (РЕВ).

За даними аудитивного аналізу низхідний напрям руху тону є найтипівішим (від 22,92 % у РЕВ до 44,07 % в ОРВ) для другої ритмогрупи інтоногруп ЖПОВ. У другій ритмогрупі емоційних ЖПОВ та РРВ менш рекурентним є висхідний напрям руху тону (від 11,94 % в ОЕВ до 17,71 % у РЕВ), ОРВ – рівний напрям руху тону (13,56 %). Перед'ядерна ритмогрупа ЖПОВ оформлена переважно низхідним (від 37,50 % у РЕВ до 61,02 % у ОРВ) та рівним (від 18,64 % у ОРВ до 24,18 % у РРВ) напрямками руху тону.

Показники частотності висхідного напрям руху тону у перед'ядерній ритмогрупі виявилися найвищими у РЕВ (15,63 %), а найнижчі зафіксовано у ОРВ (6,78 %).

За результатами акустичного аналізу типу конфігурації тону в шкалі ЖП ОВ відносні показники рекурентності низхідного є найвищими (від 27,08 % у РЕВ до 40,68 % в ОРВ), а рівний тип конфігурації тону зафіксовано в межах 15,63 % (РЕВ) – 25,27 % (РРВ). Нижчі показники рекурентності (11,86 % та 8,79 %) в шкалах раціональних ЖП ОВ має низхідно-висхідний напрям руху тону. Висхідний напрям руху тону зафіксовано в шкалах 10,45 % ОЕВ та 12,50 % РЕВ. У підвибірці РЕВ висхідно-низхідний тип конфігурації тону зустрічається у 13,54 % шкал.

За даними аудитивного аналізу найтиповішою у ЖП ОВ (44,07 % ОРВ; 37,36 % РРВ; 41,79 % ОЕВ; 22,92 % РЕВ) є низхідна ступінчаста шкала. Друге місце за рекурентністю у раціональних ЖП ОВ (13,56 % ОРВ; 26,37 % РРВ) та ОЕВ (14,93 %) посідає рівна середня шкала. У РЕВ відносні показники частотності низхідної з порушеною ступінчастістю шкали трохи вищі, ніж показники рівної середньої шкали (13,54 % проти 12,50 %), а висхідна ступінчаста шкала зустрічається у 11,46 % інтоногруп РЕВ.

За зведеними даними аудитивного й акустичного аналізів звужений діапазон є найчастотнішим в актуалізації інтоногруп раціональних ЖП ОВ (45,76 % ОРВ; 43,96 % РРВ). Менші показники частотності мають середній (30,51 % ОРВ; 28,57 % РРВ) та вузький (16,95 % ОРВ; 25,27 % РРВ) тональні діапазони. Інтоногрупи емоційних ЖП ОВ переважно оформлені середнім (47,76 % ОЕВ й 47,92 % РЕВ) і розширеним (22,39 % ОЕВ й 21,88 % РЕВ) тональними діапазонами. Звужений діапазон є більш рекурентним порівняно з вузьким (19,40 % ОЕВ й 16,67 % РЕВ проти 10,45 % ОЕВ й 12,5 % РЕВ).

Акустичний аналіз підтвердив дані аудитивного аналізу щодо актуалізації тонального діапазону шкал ЖП ОВ. Вузький тональний діапазон домінує при оформленні шкал раціональних ЖП ОВ (32,2 % ОРВ й 47,25 % РРВ), середній (34,33 % ОРВ й 31,25 % РЕВ) – шкал емоційних ЖП ОВ. Нижчими є відносні показники частотності звуженого (30,51 % ОРВ й 17,58 % РРВ) та середнього (16,95 % ОРВ й 17,58 % РРВ) тональних діапазонів шкали при реалізації раціональних ЖП ОВ. Рекурентність вузького діапазону є вищою, ніж рекурентність звуженого у шкалах емоційних ЖП ОВ (19,4 % ОЕВ й 20,83 % РЕВ проти 16,42 % ОЕВ й 13,54 % РЕВ).

За даними аудитивного та акустичного аналізів реалізація інтоногруп ЖП ОВ відбувається переважно на середньому підвищеному тональному рівні (від 61,54 % РРВ до 79,10 % ОЕВ початку та від 53,85 % РРВ до 79,10 % ОЕВ завершення). Менш рекурентним рівнем початку інтоногруп у ОРВ та емоційних ЖП ОВ є високий (18,64 %; 14,93 %; 16,67 %), рівнем завершення інтоногруп раціональних й ОЕВ – середній знижений (16,95 %; 27,47 %; 13,43 %). Для підвибірки РРВ середній знижений тональний рівень початку інтоногрупи є більш характерним (23,08 %), ніж високий (15,38 %). Високий тональний рівень домінує над середнім зниженим на завершенні інтоногруп РЕВ (10,42 % проти 7,29 %).

Шкали усіх ЖП ОВ, окрім РРВ, актуалізовані переважно на середньому підвищеному рівні (57,63 % – ОРВ; 61,19 % – ОЕВ; 56,25 % – РЕВ початку та 66,10 % – ОРВ; 62,69 % – ОЕВ; 59,38 % – РЕВ завершення), а менш рекурентним у цих ЖП ОВ є високий рівень (18,64 % – ОРВ; 13,43 % – ОЕВ; 13,54 % – РЕВ початку та 10,17 % – ОРВ; 8,96 % – ОЕВ; 10,42 % – РЕВ завершення); при актуалізації шкал РРВ домінує середній знижений

рівень (52,75 % на початку та 51,65 % на завершенні), а відносні показники частотності середнього підвищеного сягають 19,78 % на початку та завершенні шкал.

За даними акустичного аналізу на ділянці «передтакт - такт» інтоногрупи ЖП ОВ найчастотнішим видом інтервалу (11,89 % – ОРВ; 14,29 % – РРВ; 11,94 % – ОЕВ; 13,54 % – РЕВ) є позитивний вузький. Нульовий інтервал на цій ділянці зафіксовано у 11,86 % ОРВ; 8,79 % РРВ; 5,97 % ОЕВ; 13,54 % РЕВ. На ділянці «передтермінальна частина - ядро» в інтоногрупах ЖП ОВ найрекурентнішими є позитивний вузький та нульовий інтервали. Позитивний вузький інтервал представлено у 23,73 % ОРВ; 25,27 % РРВ; 20,9 % ОЕВ; 26,04 % РЕВ; нульовий – у 20,34 % ОРВ; 26,37 % РРВ; 22,39 % ОЕВ; 21,88 % РЕВ. Негативний вузький мають 15,25 % ОРВ та 13,19 % РРВ; позитивний звужений – 11,86 % ОРВ, 7,69 % РРВ. Позитивний середній інтервал «передтермінальна частина - ядро» властивий 10,45 % ОЕВ та 8,33 % РЕВ.

За даними аудитивного аналізу низький низхідний термінальний тон є найбільш характерним для ЖП ОВ (32,2 % ОРВ; 38,46 % РРВ; 19,79 % РЕВ; 32,84 % ОЕВ), а відносні показники частотності високого низхідного є нижчими (13,56 % ОРВ; 14,29 % РРВ; 14,93 % ОЕВ; 18,75 % РЕВ), ніж низького низхідно-висхідного в раціональних (18,68 % РРВ й 20,34 % ОРВ) та високого висхідно-низхідного в емоційних (19,79 % РЕВ й 20,9 % ОЕВ).

За результатами акустичного аналізу термінальна ритмогрупа ОРВ оформлена низхідно-висхідним (25,42 %), низхідним увігнутих (23,73 %) та низхідним опуклим (20,34 %) типами конфігурації тону. Низхідний опуклий та низхідно-висхідний є найрекурентнішими (26,37 % й 20,88 %) на цій ділянці в РРВ. Висхідно-низхідний (від 28,13 % у РЕВ до 31,34 % в ОЕВ) та низхідний увігнутий (від 16,67 % у РЕВ до 23,88 % в ОЕВ) переважають у термінальній ритмогрупі при актуалізації емоційних ЖП ОВ. У підвибірці РЕВ низхідний увігнутий та низхідно-висхідний тони реалізовані з однаковими (по 16,67 %) відносними показниками в термінальній ритмогрупі, а менш частотним (15,63 %) є низхідний опуклий тип конфігурації тону. Складений тип конфігурації термінального тону є більш характерним для емоційних ЖП ОВ (11,46 % РЕВ; 7,46 % ОЕВ).

За результатами аудитивного аналізу термінальний тон інтоногруп ЖП ОВ актуалізований переважно (від 62,71 % ОРВ до 85,07 % ОЕВ початку та від 59,34 % РРВ до 77,61 % ОЕВ завершення) на середньому підвищеному рівні. Другим за частотністю актуалізації термінального тону в раціональних ПЖ ОВ є середній знижений (20,34 % ОРВ й 19,78 % РРВ на початку та 22,03 % ОРВ й 25,27 % РРВ на завершенні). Високий тональний рівень є другим за рекурентністю (16,67 %) на початку термінального тону РЕВ, а середній знижений – на завершенні (13,43 %). 16,67 % термінального тону інтоногруп РЕВ починаються та 11,46 % завершуються на високому тональному рівні.

За даними акустичного аналізу ЖП ОВ максимальна ЧОТ в інтоногрупах локалізована переважно (до 57,63 %) на ядрі. Відносні показники локалізації максимуму ЧОТ на такті вищі (від 17,71 % РЕВ до 26,87 % ОЕВ), ніж на іншому наголошеному складі (від 17,91 % ОЕВ до 27,08 % РЕВ). Максимум ЧОТ ЖП ОВ зосереджений переважно (від 52,38 % у РЕВ до 76,47 % в ОРВ) в першій інтоногрупі. Місцем локалізації максимальної ЧОТ у 40,48 % РЕВ; 19,57 % РРВ; 18,42 % ОЕВ; 14,71 % ОРВ є друга інтоногрупа.

Найрекурентнішим видом мелодійного контуру в раціональних ЖП ОВ є простий низхідний (40,68 % ОРВ та 41,76 % РРВ). В емоційних ЖП ОВ найчастотнішим виявився

складний висхідно-низхідний мелодійний контур (40,30 % ОЕВ й 39,58 % РЕВ). Менш рекурентними є складний низхідно-висхідний (21,98 % РРВ й 27,12 % ОРВ), простий рівний (13,56 % ОРВ й 12,09 % РРВ), простий низхідний (26,04 % РЕВ й 38,81 % ОЕВ).

Дані аудитивного аналізу, вказують на домінування помірної гучності при актуалізації ЖП ОВ (від 71,05 % в ОЕВ до 83,35 % в ОРВ). В емоційних ЖП ОВ частки підвищеної гучності вищі (16,67 % у РЕВ й 26,32 % в ОЕВ), порівняно з раціональними ПЖ ОВ (11,76 % в ОРВ й 13,04 % у РРВ).

За результатами акустичного аналізу, максимум інтенсивності ОРВ переважно (до 38,98 %) локалізований на іншій, крім першої та ядерної, інтоногрупі. Ядерний склад є основним місцем локалізації максимуму інтенсивності інших видів ЖП ОВ (46,15 % РРВ; 59,7 % ОЕВ; 51,04 % РЕВ). Максимум інтенсивності 27,10 % ОРВ; 26,37 % РРВ; 20,9 % ОЕВ; 14,58 % РЕВ зафіксовано у першій ритмогрупі. Середній рівень максимуму інтенсивності домінує (до 86,84 %) у ЖП ОВ. Менш рекурентним (від 13,16 % в ОЕВ до 35,29 % в ОРВ) є великий рівень максимуму інтенсивності ЖП ОВ.

За даними аудитивного аналізу, ЖП ОВ вивомлені переважно (до 79,41 %) в помірному темпі. До 27 % ЖП ОВ оформлені сповільненим темпом.

Дані акустичного аналізу вказують на те, що переважна більшість ЖП ОВ (від 73,68 % ОЕВ до 88,24 % ОРВ) мають мінімальну середньоскладову тривалість. З короткою середньоскладовою тривалістю зафіксовано 11,76 % ОРВ; 10,87 % РРВ; 21,05 % ОЕВ; 19,05 % РЕВ. Середньою є тривалість 2,17 % РРВ та 5,26 % ОЕВ.

За даними акустичного аналізу малі незаповнені паузи обдумування є найрекурентнішими в ОЕВ (35,29 %) та в РЕВ (27,78 %) У підвбірці ОРВ малі паузи обдумування за частотністю поступаються (28,57 %) малим паузам вибору (33,33 %), а показники частотності малих психологічних пауз і середніх пауз вибору однакові (14,29 %). У підвбірці РРВ частотність малих пауз обдумування й середніх пауз вибору однакова (23,08 %). Менш характерними для підвбірки РРВ є малі психологічні й середні паузи обдумування (15,38 %). Малі вибору та середні паузи обдумування є властивими (17,65 %) підвбірці ОЕВ. У підвбірці РЕВ однакову частоту мають малі паузи обдумування та малі психологічні паузи (27,78 %), яким за показниками частотності поступаються середні паузи обдумування (16,67 %).

Заповнені малі паузи обдумування є найбільш характерними для раціональних ЖП ОВ (50 %) та РЕВ (100 %). У підвбірці ОРВ частотність коротких (*mm*) та середніх (*er*) заповнених пауз обдумування є однаковою (по 25 %). Середні заповнені паузи вибору (повтори складів та слів) та малі паузи (*um*) обдумування мають однакову частотність (по 50 %) у підвбірці РРВ.

За результатами аудитивного аналізу при реалізації ЖП ОВ найтипівішими є ліричний (до 57,89 %) та патетичний тембри (до 44,12 %). До 3 % раціональних ЖП ОВ репрезентовані у драматичному (трагічному) й елегійному (сумному) тембрах, до 3 % ОЕВ – в елегійному тембрі. Таємничий (енігматичний) тембр зафіксовано лише при актуалізації РРВ (до 7 %).

За даними експериментально-фонетичного дослідження найтипівішими просодичними ознаками ЖП ОВ є середній рівний тип передтакту; низхідний і рівний напрям конфігурації тону на такті, у другій і перед'ядерній ритмогрупах; низхідна ступінчаста та рівна середня типи шкал; середній тональний діапазон інтоногрупи та

шкали; середній підвищений тональний рівень початку та завершення інтоногрупи; позитивний вузький інтервал «передтакт - такт»; позитивний вузький та нульовий інтервали «передтермінальна частина - ядро»; низький низхідний і високий низхідний термінальні тони; низхідний вид мелодійного контуру; помірний темп; помірна гучність; патетичний (зраділий) та ліричний (ніжний) тембри висловлення; локалізація максимуму ЧОТ на такті чи ядрі першої інтоногрупи; низхідний увігнутий тип конфігурації тону в термінальній ритмогрупі; локалізація максимуму інтенсивності на такті або на ядерному складі; широкий і розширений діапазони інтенсивності; мінімальна середньоскладова тривалість висловлення; малі незаповнені тентативні паузи обдумування; малі психологічні незаповнені тентативні паузи.

За результатами аудитивного та акустичного аналізів було зафіксовано, що *раціональні* ЖП ОВ проявляють таку варіативність:

1) ОРВ: високий тональний рівень початку шкали; нульовий інтервал «передтакт - такт»; позитивний звужений інтервал «передтермінальна частина - ядро»; високий низхідно-висхідний термінальний тон; низхідно-низхідний вид мелодійного контуру; висхідно-висхідний тип конфігурації тону в термінальній ритмогрупі; малі незаповнені тентативні паузи вибору; короткі, середні та малі заповнені тентативні паузи обдумування.

2) РРВ: висхідний напрям руху тону в другій інтоногрупі; середній знижений тональний рівень початку шкали; висхідно-низхідний вид мелодійного контуру; локалізація максимуму ЧОТ в іншій, крім першої та другої, інтоногрупі; низхідний прямий тип конфігурації тону в термінальній ритмогрупі; малий рівень максимуму інтенсивності; середні незаповнені тентативні паузи обдумування; малі та середні заповнені тентативні паузи вибору.

Емоційні ЖП ОВ проявляють таку варіативність просодичних компонентів:

1) ОЕВ: середній знижений тональний рівень завершення інтоногрупи; високий тональний рівень початку шкали; позитивний середній інтервал «передтермінальна частина - ядро»; низький висхідно-низхідний термінальний тон; середній знижений тональний рівень завершення термінального тону інтоногрупи; коротка середньоскладова тривалість висловлення.

2) РЕВ: низхідна з порушеною ступінчастістю та висхідна ступінчаста типи шкал; високий тональний рівень завершення шкали, термінального тону й інтоногрупи; низький низхідно-висхідний термінальний тон; низхідно-висхідний вид мелодійного контуру; висхідно-низхідний тип конфігурації тону в шкалі; складений тип конфігурації тону в термінальній ритмогрупі; коротка середньоскладова тривалість висловлення; середні незаповнені тентативні паузи вибору; малі заповнені тентативні паузи обдумування.

Для прикладу розглянемо жіноче позитивне РЕВ з оцінним прикметником:

Will: Oh, I watched the beginning and then switched over – too gory by half. I can't take that sort of thing ...

Jessica: ^No. |but it was a ^mazing! These people, they looked perfectly OK to me, I mean it wasn't just older women having face-lifts to get rid of wrinkles, there were people in their twenties ... even teenagers [11].

У першій інтоногрупі цього РЕВ (*No*) високий висхідно-низхідний термінальний тон оформлено середнім тональним діапазоном. Друга інтоногрупа (*but it was amazing*) у-

ворена середнім висхідним передтактом, середнім рівним тактом, поступово низхідною ступінчастою шкалою вузького діапазону, нульовим інтервалом “передтермінальна частина - ядро”, високим висхідно-низхідним термінальним тоном розширеного діапазону, у помірному темпі та гучності, патетичному (зраділому) тембрі. Максимум ЧОТ середнього підвищеного тонального рівня локалізовано на ядрі другої (оцінної) інтоногрупи, а максимум інтенсивності середнього рівня – на такті першої інтоногрупи.

У нижчеподаному прикладі ОРВ складається з чотирьох інтоногруп, три з яких містять оцінні прикметники:

– *What would you say are the good points about Britain as a country?*

– *Well, (165 мсек) | I think (110 мс) } the good points about London (185 мс) | is that } (332 мс) | London is still a very } (465 мс) | tolerant and very } (398 мс) | relaxed place, | and most people, } | I find, } (439 мс) are very friendly [12].*

У першій інтоногрупі «*Well*” низхідно-висхідний термінальний тон вимовлено у вузькому діапазоні на високому тональному рівні. У другій інтоногрупі “*I think the good points about London*” зафіксовано високий висхідний такт, низхідну ступінчасту шкалу широкого діапазону, низький висхідно-низхідний термінальний тон вузького діапазону. Третя інтоногрупа “*is that London is still a very tolerant and very relaxed place*” має низький рівний передтакт, низхідну з порушеною поступовістю шкалу широкого діапазону, високий та низький низхідні тони звуженого діапазону. У четвертій інтоногрупі “*and most people, I find, are very friendly*” середній рівний передтакт продовжується середньою рівною хвилеподібною шкалою вузького діапазону, високим висхідно-низхідним термінальним тоном звуженого діапазону.

Висловлення актуалізоване у сповільненому темпі, помірній гучності та ніжному тембрі. Максимум ЧОТ високого тонального рівня локалізовано на ядрі першої інтоногрупи. Максимум інтенсивності високого рівня зафіксовано на такті другої інтоногрупи. Висловлення сприймається як виважене за рахунок малих пауз обдумування та вибору.

Отже, у сучасному англійському діалогічному мовленні побутової сфери жіночі позитивні оцінні висловлення характеризуються інваріантністю та диференційністю тональних, динамічних і темпоральних параметрів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодзасов С. В. Общая фонетика / С. В. Кодзасов, О.Ф. Кривнова. – М., 2001. – 584 с.
2. Румянцев М. К. Интонация: ее единицы и функции / М. К. Румянцева // Филологические науки. – 2002. – №2. – С. 47–54.
3. Cruttenden A. Intonation / A. Cruttenden. – Cambridge : Cambridge University Press, 1995. – 214 p.
4. Laver J. Principles of Phonetics / J. Laver. – Cambridge : Cambridge University Press, 1994. – 707 p.
5. Солощук Л. В. Невербальні складові англійського дискурсу / Л. В. Солощук // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. – Х. : Константа, 2005. – С. 145–180.
6. Нушикян Э. А. Типология интонации эмоциональной речи / Э. А. Нушикян. – К., Одесса : Выща школа, 1986. – 159 с.

7. Потапов В. В. Многоуровневая стратегия в лингвистической гендерологии / В. В. Потапов // Вопросы языкознания. – 2002. – № 1. – С. 103–128.

8. Бессонова О. Л. Особливості мовленнєвої поведінки жінок і чоловіків : Матеріал експерименту / О. Л. Бессонова // Проблеми семантики слова, речення та тексту. – 2002. – Вип. 8. – С. 25–29.

9. Захарова Ю. М. Інтонаційна організація сучасного англійського мовлення : [навч. посібник] / Ю. М. Захарова. – К. : Вид-во НА СБ України, 2004. – 84 с. 10. Шевченко Т. И. Идентификация мужских и женских голосов в процессе коммуникации / Т. И. Шевченко // Просодия устного текста : сб. науч. трудов. – М. : МГПИИЯ им. М. Тореца, 1987. – Вып. 298. – С. 115–123.

11. Revell J. Listening Advanced / J. Revell, B. Bready. – Oxford : Oxford University Press, 1988. – Cassette 1, 2.

12. Harmer J. The Listening File / J. Harmer, S. Elsworth. – Oxford : Longman Group UK Ltd, 1989. – Cassette.

УДК 398 (477.8) “18” (092)

Циганик М.І.
(Львів, Україна)

ЯКІВ ГОЛОВАЦЬКИЙ В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ФІЛАРЕТА КОЛЕССИ

У статті проаналізовано погляди Філарета Колесси на багатогранну, талановиту та значною мірою суперечливу творчу спадщину Якова Головацького у контексті особливостей тенденцій літературного процесу та розвитку фольклористики XIX ст. Акцентовано на позитивних та негативних аспектах діяльності першого професора руської словесності у Львівському університеті, його значення для розвитку української фольклористики. Висвітлено погляди Ф. Колесси щодо значущості фольклорних записів Я. Головацького для української усної словесності. Звернено увагу на особливості використання творчого доробку Я. Головацького у працях Ф. Колесси.

Ключові слова: усна словесність, духовний рух, літературне відродження, фольклорна спадщина, етнографічна діяльність, пісенний матеріал.

В статье проанализированы взгляды Филарета Колессы на многогранное, талантливое и в значительной степени противоречивое творческое наследие Якова Головацкого в контексте особенностей литературного процесса и развития фольклористики XIX в. Проанализированы оценки Ф. Колессы положительных и негативных аспектов деятельности первого профессора русской словесности во Львовском университете. Представлены взгляды Ф. Колессы на значимость фольклорных записей Я. Головацкого для украинской устной словесности. Обращено внимание на использование фольклорных записей Я. Головацкого в трудах Ф. Колессы.

Ключевые слова: устная словесность, духовное движение, литературное возрождение, фольклорное наследие, этнографическая деятельность, песенный материал.

© Циганик М.І., 2012